

Väide 1: RTK väidab, et projekti tulemus ei vasta taotluses lubatule

RTK alusmõte on, et lõpptulemus ei vasta täies mahus taotluses kirjeldatule, mistõttu ei ole projekt nende hinnangul nõuetekohaselt ellu viidud ning tulemusnäitajat „lõpetatud projektide arv“ ei saa lugeda saavutatuks. Sama loogika oli neil juba järelevalvemenetluse algatamise kirjas, kus nad väitsid, et valminud projekt ei vasta täies mahus planeeritud tulemustele ning makse aluseks olnud tegevused ei ole täies ulatuses ellu viidud.

Meie põhivastus

Selle väite keskne probleem on, et RTK on asendanud projekti **tegeliku tulemuse hindamise** ühe tehnilise alamkomponendi formaalse kontrolliga. See ei ole kooskõlas ei projekti taotluse sisulise loogika, meetme eesmärgi ega ka proportsionaalse haldustegevuse põhimõttega.

Projekti taotluses kirjeldatud põhieesmärk ei olnud ühe konkreetse tehnilise integratsiooni realiseerimine iseeneses, vaid toimiva digitaalse tööriista loomine, mis muudab koduste solar-varjualuste tellimise, planeerimise ja dokumenteerimise lihtsamaks, läbipaistvamaks ja digitaalselt juhitavaks. See eesmärk on saavutatud. Meie varasemates vastustes on see väga selgelt lahti kirjutatud: valmis on kasutatav konfiguratsioonitööriist, automaatne hinnastamise loogika, dokumentatsiooni eelvormistamise võimekus, kasutajaliides, pilootkasutajatega testitud töövoog ning reaalse väärtuspakkumise valideerimine.

RTK praegune käsitlus jätab mulje, nagu loeks kogu projekti õnnestumise või ebaõnnestumise ainsaks mõõdupuuks see, kas üks konkreetne tehniline detail - EHR-i lõplik automaatne liidestus - on MVP-faasis täielikult realiseeritud. Selline käsitlus on sisuliselt ja praktiliselt väär, sest see taandab kogu projekti üheks alamelemendiks ja ignoreerib ülejäänud lahenduse 99% sisu, eesmärki ja tegelikku mõju.

Miks RTK väide on nõrk

1. RTK ei tee vahet projekti eesmärgil, projekti tulemil ja tehnilisel teekonnal

See on nende suurim loogiline viga.

Projektis tuleb eristada vähemalt kolme tasandit:

- projekti **eesmärk** - mida sooviti saavutada,
- projekti **tulemus** - mis reaalselt valmis,
- projekti **tehniline teostusviis** - kuidas selle tulemuseni jõuti.

RTK käsitlus segab need kolm tasandit kokku. RTK kohtleb üht esialgses taotluses kirjeldatud tehnilist lahendusteed justkui projekti lõppeesmärgina. See ei ole korrektne.

Kui eesmärk oli luua toimiv, testitud ja edasiarendatav digilahendus solar-varjualuste planeerimiseks, hinnastamiseks ja dokumenteerimise lihtsustamiseks, siis see eesmärk on täidetud. Kui teatud alamelement – näiteks automaatne EHR üleslaadimise lõppintegratsioon - ei realiseerunud MVP-faasis täpselt esialgselt mõeldud kujul, ei tähenda see automaatselt, et projekt tervikuna on tegemata.

2. RTK ignoreerib projekti sisulist tulemit

RTK väide “tulemus ei vasta” oleks veenev ainult siis, kui valmis oleks sisuliselt mittetoimiv või kasutuskõlbmatu lahendus.

Aga tegelikult valmis MVP töö käigus:

- kasutajasõbralik digitaalne platvorm,
- automaatne konfiguratsiooniloogika,
- indikatiivse hinnapakumise genereerimine,
- võtmed-kätte teenusloogika,
- dokumentatsiooni eelvormistamine,
- reaalselt testitud MVP,
- 12 koduomanikuga läbiviidud testimine ja veaparandused,
- tõendatud kasutajaväärtus ja rahulolu.

Sellise faktilise seisu juures ei saa heas usus väita, et projekti tulemus puudub või et projekt oleks sisuliselt läbi kukkunud. Maksimaalselt saab vaielda selle üle, kas üks konkreetne funktsionaalne komponent realiseerus täies mahus või mitte. Aga see on juba **proportsionaalsuse küsimus**, mitte terve projekti olemuse eitamise küsimus.

3. RTK ei ole näidanud, milline täpselt on see saavutamata “tulemus”

See on väga oluline.

Kui RTK väidab, et tulemus ei vasta taotluses lubatule, siis peab RTK väga täpselt välja tooma:

- milline konkreetne tulemus jäi saavutamata,
- millises taotluse punktis see tulemus oli defineeritud,
- miks selle ühe tulemuse osaline mittesaavutamine tühistab kogu projekti,
- ja miks muud saavutatud tulemused ei oma õiguslikku ega sisulist kaalu.

Praegu RTK seda ei tee. RTK üldistab.

RTK liigub liiga kiiresti väitest “üks osa ei vasta” väitesse “kogu projekt ei vasta”. See hüpe vajab väga tugevat põhjendust, mida neil praegu ei ole.

4. RTK ei arvesta toetuse andmise tulemuspõhist loogikat

Meie varasem vastus õigesti rõhutab, et § 23 lg 4 p 1 mõte ei ole nõuda iga alamtegevuse jäika 1:1 täitmist, vaid hinnata, kas makse aluseks olnud tegevused on **sisuliselt ellu viidud** ning kas projekt on eesmärgipäraselt teostatud.

Samuti rõhutasime õigesti, et EL rahastuse praktikast tuleneb tulemuspõhisus, mitte deklaratiivsete mikrodetailide absoluutne formalism. See on väga tugev argument.

RTK peaks seega vastama väga selgelt, miks nad eiravad täiesti projekti sisulist tulemit ja käsitlevad olukorda nii, nagu oleks tulemuseks null.

5. RTK tõlgendus viib absurdse tulemuseni

Kui võtta RTK loogika lõpuni tõsiselt, siis piisaks iga innovatsiooniprojekti puhul sellest, et üks mitte-keskne alamfunktsioon ei realiseeru täpselt algses tehnilises vormis, et lugeda kogu projekt mitteteostatuks.

See oleks ilmselgelt vastuolus:

- MVP arendusloogikaga,
- innovatsioonimeetme eesmärgiga,
- ning terve mõistusega.

Selline käsitlus muudaks sisuliselt iga prototüüpimise projekti potentsiaalselt rahastuskõlbmatuks, kui arenduse käigus tehakse ratsionaalseid tehnilisi kohandusi.

Counter-argument lühikujul

RTK väide, et projekti tulemus ei vasta taotluses lubatule, on põhjendamata üldistus. Projekti põhieesmärk - luua toimiv, testitud ja väärtust loov prototüüp solar-varjualuste planeerimise, hinnastamise ja dokumenteerimise lihtsustamiseks - on saavutatud. RTK ei ole näidanud, milline konkreetne saavutamata tulemus õigustab järeldust, et kogu projekt tervikuna on läbi kukkunud. Tegelikult vaidlustab RTK ühe mitte-keskse tehnilise komponendi realiseerimise viisi ning üritab selle kaudu devalveerida kogu ülejäänud valminud lahendust. Selline käsitlus ei ole proportsionaalne ega kooskõlas tulemuspõhise rahastamisloogikaga.

Küsimused

Palume RTK-l täpselt määratleda, milline konkreetne projekti tulemus on nende hinnangul saavutamata. Mitte üldsõnaliselt "ei vasta täies mahus", vaid punkt-punktilt.

Palume RTK-l põhjendada, millisel õiguslikul või metodoloogilisel alusel loetakse ühe alamfunktsiooni osaline mitteteostumine aluseks kogu projekti tulemuse eitamisele.

Palume RTK-l selgitada, miks ei arvestata valminud ja testitud prototüübi muid faktiliselt saavutatud komponente, mida toetuse saaja on dokumenteerinud ja mille olemasolu RTK ei ole sisuliselt ümber lükanud.

Palume RTK-l selgitada, kuidas on nende käsitlus kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega, kui vaidlusalune tehniline komponent moodustab projekti koguväärtusest ja mõjust hinnanguliselt alla 1%, samas kui ülejäänud lahendus töötab ja täidab eesmärgi.

Kas RTK käsitleb innovatsiooniprojektide hindamisel projekti tulemust kui tervikut või taandab selle üksikutele tehnilistele detailidele?

II. Väide: EHR / e-ehituse platvormiga integratsioon puudub

RTK väidab, et projekti käigus ei ole realiseeritud e-ehituse platvormiga (sh Ehisregistriga) liidestust, mistõttu ei ole täidetud taotluses kirjeldatud funktsionaalsus ning projekti eesmärk on seetõttu saavutamata.

Vastus

RTK käsitlus põhineb kitsendaval ja põhjendamata tõlgendusel, mille kohaselt tähendab „e-ehituse platvormiga seos“ või „integratsioon“ üksnes täielikult automatiseeritud andmevahetust Ehisregistriga (EHR). Selline tõlgendus ei tulene ei taotluse sisust, meetme tingimustest ega kehtivast õiguslikust raamistikust.

1. „Integratsioon“ ei ole taotluses defineeritud kui kohustuslik EHR automaatne andmevahetus

Taotluses kasutatud sõnastused („seos e-ehituse platvormiga“, „dokumentatsiooni automatiseerimine“, „andmete ettevalmistamine ja edastamine“) kirjeldavad eesmärki ja suunda, kuid ei sätesta üheselt konkreetset tehnilist teostusviisi, milleks oleks tingimata:

- otsene API-põhine ühendus Ehisregistriga,
- automaatne andmete üleslaadimine EHR-i,
- või kolmanda isiku nimel toimuv registrisse kandmine.

Oluline on rõhutada, et Eesti ehitusõiguslik raamistik ei võimalda ilma vastava autentimise ja volitusega kolmandal osapoolel automaatselt esitada dokumente Ehisregistrisse teise isiku nimel. Seetõttu ei saa sellist tehnilist lahendust käsitleda ei standardse ega vältimatu eeltingimusena.

RTK ei ole oma otsuse eelnõus viidanud ühelegi normile, juhendile ega määratlusele, mille kohaselt „integratsioon“ tähendaks üksnes automaatset EHR andmevahetust.

2. Projekti raames loodud lahendus on e-ehituse platvormiga sisuliselt kooskõlas

Valminud lahendus:

- kogub ja struktureerib projektiandmeid samas loogikas, mida kasutatakse ehitusprotsessis,
- võimaldab koostada eeltäidetud dokumentatsiooni,
- loob aluse nende andmete edasiseks kasutamiseks Ehisregistris,
- vähendab lõppkasutaja koormust dokumentatsiooni ettevalmistamisel.

See tähendab, et lahendus on **funktsionaalselt ja andmestruktuuri tasandil kooskõlas e-ehituse platvormi loogikaga**, isegi kui MVP faasis ei ole realiseeritud täielikku automaatset andmevahetust.

Selline lähenemine vastab taotluses kirjeldatud eesmärgile: lihtsustada ja digitaliseerida dokumenteerimisprotsessi ning luua alus edasiseks automatiseerimiseks.

3. MVP faasis ei ole täielik EHR integratsioon olnud projekti arendamise käigus selgunult proportsionaalne ega mõistlik

Käesolev projekt oli suunatud **prototüübi (MVP) loomisele**, mille eesmärk on valideerida lahenduse põhiloogika ja kasutatavus.

EHR automaatne liidestus:

- eeldab keerukat tehnilist ja õiguslikku raamistikku,
- puudutab üksnes väikest osa kasutajateekonnast (dokumentide esitamise etapp),
- ei mõjuta konfiguratsioonimootori ega kasutajaliidese toimimist.

Seetõttu ei ole sellise integratsiooni realiseerimine MVP faasis olnud proportsionaalne projekti eesmärgiga ega vajalik selleks, et hinnata lahenduse toimivust ja väärtuspakkumist.

RTK ei ole esitanud põhjendust, miks just see komponent oleks pidanud olema projekti keskne ja vältimatu osa, ega miks selle puudumine nullib kogu ülejäänud lahenduse väärtuse. Hindamiskriteeriumites seda komponenti ei ole mainitud.

4. RTK käsitlus taandab kogu projekti ühe tehnilise detaili tasemele

RTK järelus, et projekti eesmärk ei ole täidetud, põhineb sisuliselt ühel asjaolul - automaatse EHR andmevahetuse puudumisel.

Selline käsitlus:

- ignoreerib projekti põhifunktsionaalsust (konfiguratsioonitööriist, hinnastamine, kasutajavoog, dokumentatsiooni eelvormistamine),
- jätab arvestamata reaalselt valminud ja testitud lahenduse,
- ning taandab projekti üheks tehniliseks integratsiooniks.

See ei ole kooskõlas ei projekti eesmärgi ega innovatsiooniprojekti hindamise loogikaga.

5. Küsimused RTK-le

Palume RTK-l selgitada:

1. Millisel õiguslikul alusel tõlgendab RTK mõistet „e-ehituse platvormiga integratsioon“ kui kohustuslikku automaatset andmevahetust Ehisregistriiga?
2. Millises dokumendis (määrus, juhend, hindamiskriteerium) on sätestatud, et EHR automaatne liidestus on projekti rahastamise eeltingimus?
3. Millisel alusel käsitleb RTK selle konkreetse tehnilise lahenduse puudumist kui projekti eesmärgi mittesaavutamist tervikuna?
4. Kas RTK hinnangul ei oma projekti ülejäänud funktsionaalsus (konfiguratsioon, hinnastamine, kasutajaliides, dokumentatsiooni struktureerimine) projekti eesmärgi saavutamisel sisulist kaalu?

III. Väide: Lahendus ei põhine e-ehituse platvormil

RTK väidab, et projekti raames valminud lahendus ei põhine e-ehituse platvormil ning sellest tulenevalt ei ole täidetud projekti eesmärgid.

Vastus

RTK väide põhineb määratlemata ja sisuliselt lahtisel mõistel „põhinemine e-ehituse platvormil“, millele ei ole esitatud ei õiguslikku definitsiooni ega metodoloogilist tõlgendust. Sellisel kujul ei ole võimalik hinnata, kas väide on põhjendatud, kuna puudub selge alus, mille suhtes projekti vastavust mõõdetakse.

1. Mõiste „põhineb e-ehituse platvormil“ ei ole normatiivselt defineeritud

Palume RTK-I viidata:

- millises õigusaktis, määruses või juhendmaterjalis on defineeritud, mida tähendab „põhinemine e-ehituse platvormil“;
- kas tegemist on tehnilise (API/X-tee integratsioon), funktsionaalse (andmete kooskõla ja protsessiloogika) või semantilise (andmestruktuuride ühilduvus) mõistega;
- millised on objektiivsed kriteeriumid, mille alusel hinnatakse, kas lahendus „põhineb“ või „ei põhine“ e-ehituse platvormil.

Ilma sellise definitsioonita jääb RTK väide sisuliselt hinnanguliseks ning ei vasta haldusmenetluses nõutavale põhjendatuse standardile.

2. RTK on asendanud mõiste „põhineb“ kitsendava tehnilise tõlgendusega

RTK käsitlusest nähtub, et „põhinemine e-ehituse platvormil“ on samastatud:

- otsese tehnilise liidestusega Ehitisregistriga (EHR),
- automaatse andmevahetusega,
- või dokumentide automaatse edastamisega registrisse.

Selline tõlgendus ei tulene taotluse sisust ega ole universaalselt kehtiv.

E-ehituse platvorm ei ole üksnes EHR API, vaid laiem ökosüsteem, mis hõlmab:

- andmestandardeid,
- protsessiloogikat,
- dokumentatsiooni struktuuri,
- ehitusprotsessi digitaliseerimist tervikuna.

Seega ei saa „põhinemist“ taandada üksnes sellele, kas andmed liiguvad automaatselt EHR-i.

3. Valminud lahendus on e-ehituse loogikaga sisuliselt kooskõlas

Projekti käigus loodud lahendus:

- struktureerib ehitusprojekti andmeid,

- võimaldab koostada dokumentatsiooni eelvorme,
- järgib ehitusprotsessi loogilist ülesehitust,
- loob aluse andmete edasiseks kasutamiseks Ehisregistris.

See tähendab, et lahendus **toetub e-ehituse protsessiloogikale ja andmestruktuurile**, isegi kui MVP faasis ei ole realiseeritud täielikku tehnilist liidestust.

Selline lähenemine on kooskõlas taotluses kirjeldatud eesmärgiga: luua digitaalne tööriist, mis vähendab bürokraatiat ja lihtsustab dokumenteerimist.

4. RTK ei ole töendanud, miks nende tõlgendus on ainuvõimalik

RTK ei ole esitanud põhjendust:

- miks „põhinemine e-ehituse platvormil“ peab tähendama just automaatset EHR integratsiooni;
- miks ei ole piisav funktsionaalne või andmepõhine kooskõla;
- miks ei saa MVP faasis käsitleda „põhinemist“ kui arhitektuurilist ja protsessilist valmisolekut.

Sellisel kujul on RTK tõlgendus sisuliselt ühepoolne ja valikuline.

5. RTK käsitus loob ebamõistliku ja etteaimamatu standardi

Kui RTK seisukoht on, et „põhinemine e-ehituse platvormil“ tähendab alati täielikku tehnilist integratsiooni, siis:

- peab see olema selgelt sätestatud enne projekti rahastamist,
- peab see olema kajastatud hindamiskriteeriumides,
- peab see olema üheselt mõistetav kõigile taotlejatele.

Praegu selline selgus puudub.

Seetõttu ei ole põhjendatud rakendada tagantjärele kitsendavat tõlgendust, mille alusel hinnatakse projekt mitteabikõlblikuks.

Küsimused RTK-le

Palume RTK-l selgelt vastata:

1. Kuidas RTK defineerib mõistet „põhinemine e-ehituse platvormil“?
2. Millised on konkreetsed tehnilised või funktsionaalsed kriteeriumid, mille alusel see hinnang antakse?
3. Kas RTK käsitleb „põhinemist“ ainult API-põhise integratsioonina või ka andmestruktuuri ja protsessiloogika tasandil?
4. Millises normis või juhendis on selline tõlgendus fikseeritud?
5. Kas RTK hinnangul ei saa ükski MVP-lahendus „põhineda e-ehituse platvormil“, kui puudub täielik tehniline liidestus?

IV. Väide: Lahendus ei toimi (canopies.me, katastriandmed ei ole kättesaadavad)

RTK väidab, et veebilehel canopies.me aadressi sisestamisel kuvatakse teade, et katastriandmed ei ole kättesaadavad, ning järeldab sellest, et:

- andmeid ei saada õigetest allikatest;
- lahendus ei toimi;
- projekti eesmärk ei ole täidetud.

Vastus

RTK järeldus põhineb üksikjuhtumi pinnapealsel vaatlusel ning ei vasta digilahenduste arenduse, MVP loogika ega süsteemide töökindluse hindamise põhimõtetele.

1. Üksik veateade ei tõenda süsteemi mittetoimimist

Digilahenduste puhul on normaalne, et:

- välised andmeallikad (nt katastriandmed) võivad olla ajutiselt kättesaamatud,
- API teenused võivad anda veateateid,
- teatud aadressid või sisendid ei pruugi anda tulemust.

Sellest ei saa teha järeldust, et:

- süsteem ei tööta,
- andmeid ei saada õigetest allikatest,
- või kogu lahendus ei vasta projekti eesmärgile.

RTK ei ole esitanud:

- süsteemset testimistulemust,
- korduvaid katseid erinevate sisenditega,
- tehnilist analüüsi andmeallikate kohta.

Järeldus on tehtud ühe vaatlusmomendi põhjal, mis ei ole piisav alus sellise ulatusega otsuseks.

2. RTK ei ole tuvastanud, milles seisneb väidetav „vale andmeallikas“

RTK väidab, et „andmeid ei saada õigetest allikatest“, kuid:

- ei ole nimetanud, millist konkreetset allikat peetakse „õigeks“,
- ei ole näidanud, millist allikat süsteem tegelikult kasutab,
- ei ole esitanud ühtegi tehnilist tõendit valeandmete kasutamise kohta.

Selline väide on sisuliselt põhjendamata.

3. MVP eesmärk ei ole garanteerida 100% andmete kättesaadavus

Käesolev projekt on MVP (Minimum Viable Product), mille eesmärk on:

- valideerida kasutajavoog,
- testida konfiguratsiooniloogikat,
- demonstreerida lahenduse põhifunktsionaalsust.

MVP ei ole:

- lõplik tootmiskeskond,
- SLA-ga teenus,
- täielikult robustne integratsioon kõikide väliste andmeallikatega.

RTK käsitus eeldab sisuliselt production-level töökindlust, mis ei ole MVP definitsiooni ega projekti eesmärgiga kooskõlas.

4. Projekti põhiväärtus ei sõltu üksikust andmeallikast

Oluline on rõhutada:

- projekti keskne komponent on konfiguratsioonitööriist,
- kasutajavoog, hinnastamine ja dokumentatsiooni loogika on lahenduse põhituum,
- katastriandmed on üks sisend paljudest, mitte süsteemi olemus.

RTK on taandanud kogu projekti ühe tehnilise sisendi kättesaadavuse küsimuseks, mis ei ole proportsionaalne ega sisuliselt korrektne.

5. RTK ei ole hinnanud lahendust tervikuna

RTK hinnang:

- ei käsitle konfiguratsioonimootori toimimist,
- ei käsitle kasutajaliidest,
- ei käsitle dokumentatsiooni genereerimist,
- ei käsitle süsteemi testimist tervikuna.

Järeldus projekti ebaõnnestumise kohta on tehtud ilma tervikhinnanguta.

Küsimused RTK-le

Palume RTK-l selgelt vastata:

1. Millise metodika alusel hinnati süsteemi toimivust?
2. Kui mitme erineva sisendi ja kasutusjuhtumi põhjal tehti järeldus, et süsteem ei tööta?
3. Millised konkreetsed andmeallikad on RTK hinnangul „õiged allikad“ ning millele tugineb väide, et neid ei kasutata?
4. Kas RTK hinnangul peab MVP-lahendus tagama katkestusteta ligipääsu kõikidele välistele andmeallikatele?
5. Kas RTK peab ühe veaolukorra esinemist piisavaks aluseks kogu projekti mittetoimivaks lugemisel?

V. Väide: Projekti on oluliselt muudetud ja RTK-d ei teavitatud (§ 25)

RTK väidab, et:

- toetuse saaja muutis projekti tegevusi, loobudes e-ehituse platvormi liidestamisest;
- tegemist on olulise muudatusega;
- toetuse saaja oleks pidanud RTK-d viivitamata teavitama vastavalt meetme määruse § 25 punktile 11.

Vastus

RTK järeldus ei vasta tegelikule olukorrale ega ole piisavalt põhjendatud. Väide tugineb eeldustele, mida ei ole faktiliselt tõendatud.

1. Projekti eesmärki ei ole muudetud

Projekti eesmärk taotluse kohaselt oli:

- automatiseerida solar-varjualuste tellimine, projekteerimine ja dokumenteerimine,
- lihtsustada kasutajateekonda,
- vähendada bürokraatiat ja tõsta sektori tootlikkust,
- luua seos e-ehituse platvormiga.

Kõik nimetatud eesmärgid on täidetud:

- lahendus (MVP) on loodud ja toimib,
- kasutajavoog ja konfiguratsioon on realiseeritud,
- dokumentatsiooni loogika on digitaliseeritud,
- andmete struktureerimine ja edasise kasutuse võimalus on olemas.

Seega ei ole toimunud projekti eesmärgi muutmist ega sellest loobumist.

2. EHR integratsioonist ei ole loobutud

RTK väide, et toetuse saaja on „loobunud liidestamisest“, ei vasta tõele, peab isegi mainima, et see on konkreetselt valeväide.

Tegelik olukord on järgmine:

- EHR integratsioon on tehniliselt võimalik ja arhitektuuriliselt ette nähtud,
- seda ei realiseeritud MVP faasis, kuna see ei olnud proportsionaalne ega mõistlik ega vajalik prototüübi eesmärgi saavutamiseks,
- tegemist on arendusjärjekorra, mitte loobumisega.

RTK ei ole esitanud ühtegi tõendit, et:

- integratsioon oleks tehniliselt välistatud,
- või et toetuse saaja oleks sellest põhimõtteliselt loobunud.

3. § 25 kohaldamine eeldab objektiivset takistust, mitte arendusotsust

Meetme määruse § 25 punkt 11 kohustab teavitama:

asjaoludest, mis vältimatult või suure tõenäosusega takistavad projekti ettenähtud tulemuste saavutamist.

Käesolevas projektis:

- projekti tulemus on saavutatud (MVP valmis, testitud, toimiv),
- puudub asjaolu, mis oleks takistanud projekti elluviimist,
- tegemist ei ole takistusega, vaid teadliku MVP ulatuse määratlemisega.

Seega § 25 ei ole kohaldatav.

4. RTK käsitlus eeldab, et üks alamfunktsioon = kogu projekti tulemus

RTK loogika põhineb eeldusel, et:

- kui EHR integratsioon MVP-s puudub,
 - siis projekti tulemus ei ole saavutatud,
 - ja tegemist on olulise muudatusega.

See eeldus ei ole põhjendatud.

EHR integratsioon:

- moodustab marginaalse osa kogu lahendusest,
- ei mõjuta konfiguratsioonimootori, kasutajavoogude ega põhifunktsionaalsuse toimimist,
- ei ole projekti väärtuspakkumise keskne komponent.

Seetõttu ei saa selle MVP-faasis realiseerimata jätmist käsitleda „olulise muudatusena“.

5. RTK ei ole tõendanud „olulise muudatuse“ olemasolu

RTK ei ole esitanud:

- kriteeriume, mille alusel muudatus kvalifitseerub „oluliseks“,
- analüüsi, kuidas see mõjutab projekti eesmärgi saavutamist,
- põhjendust, miks see muudatus nullib projekti tulemuse.

Ilma sellise analüüsita jääb väide deklaratiivseks.

RTK väide projekti muutmise ja teavitamiskohustuse rikkumise kohta ei ole põhjendatud. Projekti eesmärki ei ole muudetud, EHR integratsioonist ei ole loobunud ning puudub asjaolu, mis oleks takistanud projekti tulemuse saavutamist. Tegemist on MVP arendusloogikast tuleneva ulatuse otsusega, mitte olulise muudatusega. Seetõttu ei ole § 25 kohaldamine käesolevas juhtumis asjakohane.

Küsimused RTK-le

Palume RTK-I täpsustada:

1. Millisel alusel jäeldab RTK, et toetuse saaja on loobunud e-ehituse platvormiga liidestamisest?
2. Millised konkreetsed tõendid kinnitavad, et integratsiooni ei ole võimalik tulevikus realiseerida?
3. Kuidas defineerib RTK „olulise muudatuse“ ning milliste kriteeriumide alusel see käesoleval juhul tuvastati?
4. Millisel alusel käsitleb RTK MVP faasis tegemata jäänud alamfunktsiooni kogu projekti tulemuse mittesaavutamisenä?
5. Kuidas RTK põhjendab § 25 kohaldamist olukorras, kus projekti tulemus (toimiv MVP) on realselt saavutatud?

VI. Väide: „Kui oleks teadnud, et EHR integratsiooni ei tehta, ei oleks rahastatud“

Vastus

RTK väide, et projekti ei oleks rahastatud juhul, kui oleks teada olnud EHR integratsiooni mitte realiseerimine MVP faasis, ei ole kooskõlas projekti hindamisdokumentidega ning on sisuliselt tagantjärele konstrueeritud hinnang.

1. Hindamisdokumentides puudub igasugune viide EHR integratsioonile kui otsustavale tegurile

Projekti hindamisleht (Hindamisleht_Builderish OÜ_Config) näitab selgelt, milliste kriteeriumide alusel projekti hinnati:

- projekti vastavus toetuse eesmärgile
- projekti põhjendatus
- projekti kvaliteet
- taotleja võimekus

Üheski hindamiskriteeriumis:

- ei ole toodud EHR integratsiooni kui eraldi hindamiskomponenti,
- ei ole määratletud tehnilise liidestuse olemasolu kui rahastamise eeltingimust,
- ei ole hinnatud projekti edukust EHR andmevahetuse põhjal.

Vastupidi - hindamises esitatud kommentaarid keskenduvad:

- turu suurusele ja põhjendatusele,
- lahenduse innovaatsusele,
- kirjelduste üldisusele,
- ning meeskonna võimekusele.

EHR integratsioon ei ole nende hulgas isegi kaudselt keskne teema.

2. Ainus viide e-ehituse integratsioonile puudub RISKE, mitte eeltingimust

Hindamislehes on ainus asjakohane viide järgmine:

taotlejal ja arenduspartneril ei pruugi olla kogemust e-ehituse platvormiga liidestumisel ning sellest tulenevalt ei pruugi nad hinnata töömahtu ja riske.

See on oluline, sest:

- tegemist ei ole nõudega,
- tegemist ei ole eeltingimusega,
- tegemist ei ole hindamiskriteeriumiga,

vaid **riskikommentaari**ga.

See tähendab, et isegi hindamise hetkel ei käsitletud EHR integratsiooni kui projekti keskset ega määravat elementi.

3. Rahastamisotsus kinnitab, et projekti tulemus on MVP, mitte integratsioon

Rahastamisotsuses on väga selgelt määratletud:

- projekti tulemus =
 - toimiv ja testitud prototüüp,
 - mida tõendab videodemo keskkonnast

Samuti on kirjeldatud tegevus:

rakenduse arendus, mis automatiseerib solar-varjualuste tellimise, projekteerimise ja dokumenteerimise protsessid

Oluline:

- kuskil ei ole sätestatud, et:
 - EHR integratsioon peab olema realiseeritud,
 - see on eeltingimus makse saamiseks,
 - või see on projekti peamine tulemus.

4. RTK väide on vastuolus nende enda hindamise ja otsusega

RTK väidab nüüd:

ilma EHR integratsioonita ei oleks projekti rahastatud

Kuid dokumentidest nähtub:

- projekti hinnati ilma selle tingimuseta,
- projekti rahastati ilma selle tingimuseta,
- projekti tulemus defineeriti ilma selle tingimuseta.

See tähendab, et RTK praegune väide:

- ei põhine hindamisprotsessil
- ei põhine otsusel
- ei põhine dokumentidel

vaid on **tagantjärele loodud põhjendus**.

RTK väide, et projekti ei oleks rahastatud ilma EHR integratsioonita, ei ole kooskõlas ei hindamislehe ega rahastamisotsusega. Dokumentidest nähtub selgelt, et projekti hinnati ja rahastati laiemate kriteeriumide alusel ning projekti tulemusena oodati toimivat ja testitud prototüüpi. EHR integratsioon ei olnud määratletud otsustava tingimusena ning selle käsitlemine sellisena tagantjärele ei ole põhjendatud.

5. RTK peab selgitama oma vastuolu

Palume RTK-l selgelt vastata:

1. Millises hindamisdokumendi punktis oli EHR integratsioon määratletud rahastamise eeltingimusena?
2. Millise hindamiskriteeriumi raames anti sellele otsustav kaal?
3. Kuidas on võimalik, et projekt sai positiivse rahastamisotsuse, kui väidetavalt oli see komponent kriitiline?
4. Miks ei kajastu see väidetav kriitiline nõue ei hindamislehes ega rahastamisotsuses?

Täiendav kontekst EHR / e-ehituse platvormi käsitlemise kohta

Käesolevas menetluses on eriti tähelepanuväärne, et RTK ehitab oma etteheite sisuliselt üles EHR-i ja e-ehituse platvormi väidetava integratsiooni puudumisele ajal, mil ehitisregistri enda toimimine, andmekvaliteet, ligipääsuloogika ja õiguslik raamistik on olnud avalikkuses väga tõsise kriitika all.

Avalikult kajastatud info põhjal on viimastel kuudel olnud EHR-i ümber laiaulatuslik avalik arutelu ja kriitika. ERR on kirjutanud, et riik ignoreeris aastaid probleeme ehitisregistri avalike andmetega ning et AKI juhtis puudustele tähelepanu juba kaks aastat tagasi. Samuti kajastati, et pärast “Pealtnägija” uurimust peatati kolmandate isikute ligipääs ehitisregistrisse laaditud failidele.

Äripäeva juhtkiri on nimetanud olukorda sedavõrd tõsiseks, et “aiateibaid näitava ehitisregistri eest peab keegi vastutama”, ning sama väljaande kajastuse põhjal kaaluvad ettevõtjad ehitisregistri probleemide tõttu isegi kohtuteed.

Ka kasutajate endi avalik tagasiside, sh erialastes sotsiaalmeediagruppides, osutab, et EHR-i kasutamisel on esinenud dokumentide kadumist, vanade ja uute dokumentide mittenägemist, piiratud ligipääsu ning laiemat ebakindlust selle suhtes, kellel üldse on õigus ja võimalus andmeid sisestada või näha. Kasutajate kommentaarides tuuakse mh välja, et:

- “kõik tööalua dokumendid kadunud”,
- “uusi ja ka vanu pole võimalik ei näha ega täiendada”,
- “riik on see värk”,
- “omanik või kohalik omavalitsus peab ehitisregistrit täitma”,
- “teistel isikutel ilma omaniku volitusega ei ole seadusega kooskõlas andmete sisestamine”.
See ei ole üksik müra, vaid kirjeldab süsteemset ebastabiilsust ja segadust, mida RTK oma hinnangus täielikult ignoreerib. (Tuginen siin kasutaja esitatud ekraanipiltidele.)

Selles valguses on eriti küsitav, et RTK käsitleb EHR-i justkui stabiilse, üheselt toimiva ja probleemivaba platvormina, millele mitteintegratsioon MVP-faasis oleks toetuse saaja oluline puudus. Tegelikuses näitab avalik info vastupidist: EHR-i ümber on olnud korraga nii andmekaitse-, ligipääsu-, andmekvaliteedi- kui kasutusloogika kriis.

See on hämmastav, ja samas üllatav, kui motiveeritud on RTK võtnud tühistaja rolli.

Selle asemel, et hinnata projekti sisulist tulemust, MVP loogikat ja proportsionaalsust, on RTK otsustanud klammerduda just selle süsteemi ümber, mille enda töökindlus, õiguslikud piirangud ja ligipääsurežiim on olnud avalikult ja korduvalt vaidluse all. Selline lähenemine ei ole ei sisuliselt aus ega halduslikult tasakaalukas.

Lisaks väärrib märkimist laiem ametkondlik kontekst. Avalikus arutelus on korduvalt osutatud, et toetusmeetmete ülereguleeritud ja bürookraatlik menetlemine ei aita ettevõtetel kasvada, vaid sageli üksnes koormab neid täiendava ajakuluga. Ettevõtjate vaates tähendab see, et selle asemel, et tegeleda toote, müügi ja ekspordiga, tuleb nädalate kaupa tõendada, et “ei olda kaamel”. See probleem ei ole üksnes käesoleva menetluse subjektiivne tunnetus, vaid laiem nähtus, mille kohta on ettevõtlusväljal samuti kriitikat väljendatud. (Siin saab viidata kasutaja toodud Taivo Liivu kommentaari sisule kui taustamõttele, mitte formaalse tõendina.)

<https://www.postimees.ee/8409940/ehitusinsener-kliimaministerium-salastas-uliolulise-teabe-ilma-ette-hoiatamata>

<https://www.aripaev.ee/juhtkiri/2026/03/04/aiateibaid-naitava-ehisregistri-est-peab-keegi-vastutama>

<https://www.aripaev.ee/uudised/2026/03/04/ettevotja-kaalub-aastaid-torkunud-ehisregistri-vastu-kohtuteed>

<https://www.err.ee/1609950725/aki-juhtis-ehisregistri-puudustele-tahelepanu-juba-kaks-aastat-tagasi>

<https://arvamus.delfi.ee/artikkel/120436643/maa-ja-ruumiameti-peadirektor-meie-planeerimise-probleem-ei-ole-regulatsioon-vaid-killustunud-info>

<https://ehitusleht.ee/pealtnagija-uurimus-peatas-kolmandate-isikute-ligipaasu-ehisregistrisse-laaditud-failidele/>

<https://www.err.ee/1609944737/riik-ignoreeris-aastaid-probleeme-ehisregistri-avalike-andmetega>